

TOETS DE TOETS! HOE KIES JE EEN EVALUATIE-INSTRUMENT? OVER VALIDITEIT EN BETROUWBAARHEID

Studiedag 26 februari 2014
Koen Van Gorp

Opbouw workshop

- Introductie
- Opdracht 1: Een evaluatie-instrument kiezen
- Opdracht 2: Validiteit inschatten
- Opdracht 3: Betrouwbaarheid inschatten
- Opdracht 4: Valide, betrouwbaar en breed:
welk instrument kies je?
- Discussie

Introductie

- De toolkit breed evalueren lager onderwijs:
- Focus op toetsen, maar ook andere evaluatie-instrumenten
- Taak van een individuele persoon in de school, een kernteam, ...?
- Kwaliteitscriteria:
  - Validiteit
  - Betrouwbaarheid

Opdracht 1: Brainstorm in groepjes

- Wanneer is een evaluatie-instrument volgens jou een goed instrument? Waar let je op?
- Discussieer in je groepje voor 5 minuten.
- De verslaggever schrijft jullie meningen op de flap.

Opdracht 2: valide instrumenten?

- Je krijgt 6 evaluatie-instrumenten die peilen naar leesvaardigheid.

- Opdracht per twee of drie:

Welk instrument dient het doel (evalueren van leesvaardigheid) het best en waarom?

Probeer een rangschikking aan te brengen: 1 = beste, 6 = minst goede.

Waarom deze rangschikking?

- Tijd: 10 minuten

Validiteit: weet wat je meet

- Wat wil je weten? (begripsvaliditeit)
  - Wat versta je onder schooltaalvaardigheid?
    - elementen/regels vs. communicatieve effectiviteit
    - Waarom wil je precies dit weten? Denkt iedereen er hetzelfde over?
- Hoe ga je dat meten?
  - Hoe ga je ervoor zorgen dat je een zo volledig mogelijk beeld krijgt?
- Validiteit is een gradatie
  - Het is niet zo dat de ene test valide is en de andere niet; wel kan de ene test meer valide zijn dan een andere test.

Opdracht 3: betrouwbare instrumenten?

- Kijk opnieuw naar de 6 evaluatie-instrumenten die peilen naar leesvaardigheid.
- Opdracht per twee of drie: Welk instrument vind je het meest betrouwbaar om naar leesvaardigheid te peilen? Waarom?
  - Dat wil zeggen, als de student opnieuw geëvalueerd zou worden, zou hij hetzelfde resultaat halen.
- Probeer een rangschikking aan te brengen: 1 = beste, 6 = minst goede.
- Tijd: 10 minuten

Betrouwbaarheid

- Het evaluatie-instrument geeft een betrouwbaar of consistent beeld van de taalvaardigheid van de student.
  - Als student opnieuw gemeten zou worden zou hij hetzelfde resultaat behalen; leidt eenzelfde observatie tot dezelfde uitslag.
  - Treden er niet teveel toevalsfouten (ruis) op.
  - Te maken met: toetsafname (bv. duidelijk format en instructies), evaluatiecriteria, ...
- Betrouwbaarheid en validiteit: een lastige relatie? (meerkeuze vs open vragen)

Opdracht 4: valide, betrouwbaar, breed evalueren

- Kijk opnieuw naar de 6 evaluatie-instrumenten die peilen naar leesvaardigheid.
- Opdracht per twee of drie: Kies die twee instrumenten waarmee je volgens jou/jullie het breedst kan evalueren en formuleer waarom?
- Tijd: 5 minuten

Conclusie

- Breed evalueren is breed kijken en meten.
- Eén instrument volstaat niet.
- Een bedachtzame combinatie van evaluatie-instrumenten is aangewezen.
- Elk instrument dient daarbij afgetoetst te worden aan een aantal kwaliteitscriteria en afgetoetst te worden aan de verwachtingen van leerkracht(en) en vakgroep.

Aan de slag met de toolkit

[http://www.ond.vlaanderen.be/
toetsenvoorscholen/
toolkit_breed_evalueren_bao/](http://www.ond.vlaanderen.be/toetsenvoorscholen/toolkit_breed_evalueren_bao/)